

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060101

DOM
2013-06-27
Stockholm

Mål nr
M 1472-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-01-24 i mål nr M 874-12, se bilaga A

KLAGANDE

1. T A
2. B A

MOTPART

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Tranås kommun

SAKEN

Klagomål på bullerstörning vid fastigheten X i Gripenberg i Tranås kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att Mark- och miljööverdomstolen undanröjer avslaget av överklagandet angående bullerdämpande åtgärder och återförvisar denna fråga till miljö- och hälsoskyddsnämnden i Tranås kommun för fortsatt handläggning.

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

T A och B A har, som deras överklagande till Mark- och miljööverdomstolen får förstås, yrkat att frågan om ytterligare åtgärder vad avser buller, luftföroreningar och olycksrisk ska utredas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Vad klagandena anfört om bemötande hos olika myndigheter och om brister i handläggningen föranleder ingen åtgärd.

Mark- och miljödomstolens dom kan inte överklagas vad avser återförvisning av frågan om vibrationer för ytterligare utredning och bedömning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har därför att fortsätta handläggningen av denna fråga.

När det gäller buller har Mark- och miljödomstolen visserligen bedömt att de sammanvägda ljudnivåerna från väg- och järnvägstrafik som förespråkas i infrastrukturpropositionen (Infrastrukturinriktning för framtida transporter, prop. 1996/97:53) och Trafikverkets åtgärdsprogram inte överskrids, men att det ändå finns skäl att närmare, förutom vibrationssituationen, utreda och bedöma kombinationseffekter av buller och vibrationer från järnvägs- och vägtrafik samt kombinationseffekter av buller från trafikslagen. Mot denna bakgrund förefaller det rimligt att det sker en samtidig utredning av buller och vibrationer samt bedömning av om det finns möjliga och rimliga åtgärder för att dämpa olägenheter. Mark- och miljödomstolens dom bör därför undanröjas i den del den avser bullerfrågan och även denna fråga återförvisas till miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt utredning och bedömning.

Vad gäller övriga frågor finns inte underlag att kräva ytterligare utredning.

Mark- och miljööverdomstolens dom får inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Runeson, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården, hovrättsrådet Håkan Åberg samt hovrättsassessorn Anita Seveborg, referent.

KLAGANDE

1. T A

2. B A

MOTPART

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jönköpings läns beslut den 3 februari 2012 i ärende nr 505-461-11,
se bilaga 1

SAKEN

Klagomål på bullerstörning vid fastigheten X i Tranås kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet såvitt det avser krav på bullerdämpande åtgärder.

Mark- och miljödomstolen återförvisar målet till miljö- och hälsoskyddsnämnden i Tranås kommun för fortsatt handläggning avseende frågan om vibrationsstörningar.

BAKGRUND

Efter att T A och B A (hädanefter klagandena) inlett ett ärende hos miljö- och hälsoskyddsnämnden (hädanefter nämnden), rörande klagomål på buller och vibrationer från järnvägstrafik och vägtrafik, har nämnden avslutat ärendet utan åtgärd och länsstyrelsen, efter fullföljd talan, lämnat deras överklagande utan bifall.

Klagandena har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Klagandena yrkar, som det får förstås, att mark- och miljödomstolen ska fastställa att bullerbegränsande åtgärder ska vidtas så att ljudnivåerna vid deras fastighet X, minskar. De får därtill anses ha yrkat att även vibrationerna som deras fastighet utsätts för ska minskas.

Som grund för yrkandena har de anfört sammanfattningsvis följande. Det är en summaeffekt av de olika bullerkällorna som orsakar stora störningar för dem. Om två tåg möts och långtradare och bilar kommer samtidigt samverkar allt detta till en topp. Mest oljud kommer från vägporten och järnvägen. Deras fastighet ligger i korsningen Stationsvägen och väg 133 och trafiken ”rundar” deras hus. De upplever att tågtrafiken har ökat och finner stöd härför i medias rapportering om den ökade tågtrafiken under senare år.

Klagandena har därtill redogjort för sin syn på Trafikverkets ambition att omleda all tung trafik till enbart väg 133 och bl.a. ingett kopia av regeringens beslut den 29 mars 2012 att, på grund av olägenheter för närboende, upphäva Trafikverkets arbetsplan för det aktuella projektet.

Nämnden har vidhållit sitt beslut.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har att pröva huruvida bullersituationen med den nuvarande trafiklösningen ur bullerhänseende är acceptabel för klagandena. Således sak-

nar mark- och miljödomstolen möjlighet att inom ramen för målets prövning ta ställning till Trafikverkets projekt *Väg 133, Gränna–Tranås, delen genom Gripenberg*. Arbetsplanen har upphävts av regeringen i beslut den 29 mars 2012 och mark- och miljödomstolen ser därmed inte heller anledning att i bedömningen väga in de beräknade bullernivåer som projektet skulle ha medfört.

Rådande förhållanden

Den aktuella fastigheten ligger i anslutning till såväl dubbelspårjärnväg (södra stambanan) som en T-korsning där tung trafik, för stor för vägporten, omleds till närliggande plankorsning. Klagandena har således järnvägstrafik och vägtrafik i östlig riktning och vägtrafik i sydlig riktning. Någon väsentlig ombyggnad har inte utförts vare sig vad gäller bilvägen eller järnvägen och de bullerriktvärden som således bör tillämpas är de som gäller för befintlig miljö.

Innehålls relevanta bullerriktvärden?

I målet har presenterats bullerutredningar som visar att ljudnivåerna på fastigheten och i bostadshuset klarar de riktvärden som gäller för så kallad befintlig miljö. För befintlig miljö har trafikverket att rätta sig efter lindrigare bullerkrav än vad som gäller för nybyggda eller väsentligt ombyggda infrastrukturanläggningar.

I enlighet med vad som redovisas i länsstyrelsens beslut innehålls de värden vars överskridande bör föranleda någon form av bullerdämpande åtgärd. Dessa är för järnvägsbuller, något förenklat, 55 dB(A) maximal ljudnivå i sovrum under tidsperioden kl. 22:00-06:00 och 70 dB(A) ekvivalent ljudnivå utomhus (se Buller och vibrationer från spårburen linjetrafik - riktlinjer och tillämpning [Dnr.S02-4235/SA60] 2006-02-01). När det gäller vägtrafiken har regeringen i 1996 års infrastrukturproposition angett att ett åtgärdsprogram (etapp 1) för vägtrafiken i en första etapp bör omfatta befintliga bostadsmiljöer med buller överstigande 65 dBA ekvivalentnivå utomhus vid fasad. Åtgärderna bör i första hand leda till begränsningar av inomhusnivåer som överstiger 30 dBA ekvivalentnivå och 45 dBA maximalnivå, emellertid är detta avhängigt huruvida relevant åtgärd är miljömässigt motiverad och samtidigt tekniskt möjlig och ekonomiskt rimlig.

Fastigheten utsätts för bullernivåer från järnvägstrafik om 67 dB(A) ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad och 88 dB(A) maximal ljudnivå utomhus vid fasad. De åtgärder som vidtogs år 2002 för att förbättra inomhusmiljön ska ha fått ner värdena inomhus i sovrummen med 38 dB(A). Således skulle ekvivalent ljudnivå inomhus från järnvägsbuller vara 29 dB(A). Bullernivåer från vägtrafiken uppgick år 2009 till uppskattade 56-57 dB(A) ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad och 78 dB(A) maximal ljudnivå utomhus vid fasad.

De sammanvägda maximalnivåerna från järnvägstrafik och vägtrafik kan inomhus inte förväntas uppgå till mer än 50-51 dB(A) vilket endast är marginellt högre än de nivåer som gäller för järnvägsbullret ensamt. Mark- och miljödomstolen konstaterar således att även de sammanvägda ljudnivåerna inte medför att de bullernivåer som förespråkas i infrastrukturpropositionen och Trafikverkets åtgärdsprogram överskrids.

Mark- och miljödomstolen har viss förståelse för att fastighetens läge är olyckligt i förhållande till omgivande trafikinfrastruktur. Det är emellertid en miljö som under många år inte har genomgått några avgörande infrastrukturella förändringar även om trafikmängderna under den här tiden har ökat. Det föreligger uppenbara svårigheter att för fastigheten uppnå en permanent lösning på bullerproblematiken. Med hänvisning till att åtgärder, i enlighet med de åtgärdsprogram som vunnit gehör i domstolspraxis, har vidtagits för att nedbringa ljudnivåerna till godtagbara inomhusnivåer bedömer mark- och miljödomstolen att det inte är rimligt att ålägga Trafikverket att i nuläget vidta ytterligare bullerbegränsande åtgärder. Överklagandet ska därför avslås i den del som rör buller från järnvägstrafik och vägtrafik.

Mark- och miljödomstolen noterar att klagandena vid anmälan till nämnden även får anses ha lyft frågan om vibrationer från framför allt järnvägstrafiken. Vare sig nämnden eller länsstyrelsen har i sina beslut närmare berört frågan om vibrationer och det eventuella behovet av vibrationsdämpande åtgärder. Banverket har i kompletterande yttrande till nämnden angivit följande. "Banverket gör åtgärder för vibrationer i sovrum om komfortvibrationsnivåerna överskrider 2,5 mm/s. Det är ytterst sällsynt att så höga vibrationsnivåer uppmätts på fastigheter vid järnvägen. Om

så höga värden uppnås kan felen oftast relateras till att huset är placerat på mycket lös jord och nära vattendrag.”

Mark- och miljödomstolen konstaterar att Trafikverket i sina riktlinjer *Buller och vibrationer från spårburen linjetrafik - riktlinjer och tillämpning* anser att man i bebyggelseområden med befintlig järnväg ofta tvingas acceptera högre vibrationsnivåer. Trafikverkets nivå för övervägande av åtgärder är hastigheten 1 mm/s och däröver (kl. 22:00-06:00). Högsta acceptabla värden är 2,5 mm/s (kl. 22:00-06:00). Värdena avser sovrum.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det finns skäl att närmare utreda vibrations-situationen i klagandenas sovrum. Av särskilt intresse är kombinationseffekter av buller och vibrationer samt kombinationseffekter av buller från järnvägstrafik och vägtrafik. Först efter att vederbörliga mätningar/beräkningar har utförts går det att bedöma om det är skäligt, utifrån Trafikverkets egna riktlinjer, miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö etc., att vidta vibrationsbegränsade åtgärder. Målet ska därför återförvisas till nämnden för fortsatt utredning av denna fråga.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 14 februari 2013.

Cecilia Giese Hagberg

Bruno Bjärnberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Bruno Bjärnberg. Föredragande har varit beredningsjuristen Erik Molander.